

PROJEKT »VKLJUČUJEMO IN AKTIVIRAMO« V ZPKZ MARIBOR
(vir: <http://www.jakrs.si/bralna-kultura/vkljucujemo-in-aktiviramo>)

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije bo v letih 2016–2019 izvajala operacijo »Vključujemo in aktiviramo!«, ki jo sofinancira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Namen operacije je razvoj in izvajanje interdisciplinarnih programov socialne aktivacije za štiri ciljne skupine:

- osebe z motnjami v duševnem zdravju,
- osebe z motnjami v duševnem razvoju,
- zapornike v fazi odpusta in
- osebe, ki se zdravijo odvisnosti od prepovedanih drog.

Glavni cilj operacije je socialna aktivacija teh ranljivih skupin z vključitvijo kulturne komponente, ki bo udeležence programa približala trgu dela, zmanjšala brezposelnost in posredno znižala odstotek ljudi, ki živijo pod pragom revščine. Udeleženci bodo skozi program, utemeljen na ustvarjalnosti in kulturi, pridobili znanje in kompetence, s kateri bi se v prvi vrsti lažje socialno aktivirali in posledično vključili na trg dela.

Načrtujemo, da bo v operacijo vključenih približno dvesto oseb (60 % udeležencev bo prihajalo iz vzhodne in 40 % iz zahodne kohezijske regije).

Rdeča nit celotnega programa in s tem vsebinska povezanost programa se bo odvijala skozi zgodbe knjig priznanih slovenskih avtorjev, preko katerih bo udeležence popeljal strokovno podkovan mentor skupaj z drugimi strokovnjaki z različnih področij.

Vsebinsko bo program razdeljen na več modulov:

- modul književnosti,
- modul ilustriranja,
- modul kreativnega pisanja in izražanja,
- modul za razvoj digitalne pismenosti (vezan na delo z elektronsko knjigo, sistemom COBISS, dostopom do knjižničnega gradiva v knjižnici in preko oddaljenih dostopov),
- možnost prilagoditve dodatnih modulov glede na potrebo posamezne skupine udeležencev (npr. večšine javnega nastopanja in samopredstavitve).

PROJEKT V LETU 2017

Arjan Pregl je skupaj s Tonetom Partljičem prišel v zapor Maribor, da bi skupaj izvedla projekt »Vključujemo in aktiviramo«. Skupaj s še nekaj zunanjimi izvajalci sta nas poizkusila čimveč pridobiti, da bi se tega projekta udeležili v čimvečjem številu. Pri urah z Arjanom Preglom, ki potekajo po večini enkrat na mesec, dve šolski uri, ustvarjamo (rišemo) različne podobe in za tistega (isto kot mene), ki ga to zanima ter mu je umetnost pri srcu, mu ti dve uri zelo hitro mineta. Arjan Pregl – slovenski likovni umetnik, 5. julij 1973, Ljubljana.

Arjan se v svojih delih odziva na vsakodnevna socialno-politična dogajanja doma in po svetu. Pri tem uporablja najrazličnejše tehnike in poizkuša prikazati svoje mnenje o situaciji na humorni in ironični način. Delo Arjana Pregla je bilo predstavljeno skupaj z delom Alena Ožbolta v okviru niza dokumentarnih oddaj Zapeljevanje pogleda, ki je sestavljen iz predstavitev dvojic slovenskih umetnikov, ki nam skozi svoja dela in projekte predstavljajo lasten pogled na umetnost. Arjan Pregl je prejel več nagrad. Je en od slovenskih umetnikov, ki svoja dela razstavljajo v različnih rezidencah, tudi v Evropskem parlamentu. Ukvarja se s slikarstvom, grafiko, ilustracijo in oblikovanjem. Živi in dela v Ljubljani. S sestro Sonjo Pregl, pisateljico, ustvarjata slikanice za otroke v zbirki z naslovom Hobotnica Alenčica. Delo Arjana Pregla se giblje v prepletu treh ključnih vsebin: konstruktivne kritike teorije umetnosti, humorja in politične angažiranosti, vsa tri idejna izhodišča pa se dotikajo in udejanjajo predvsem v polju slikarstva.

Damjan B.

Uprava zavoda ZPKZ Maribor nam je omogočila vključitev v projekt »Vključujemo in aktiviramo«. Vodstvo projekta je prevzel gospod Tone Partljič in enkrat tedensko se dobimo v krogu 12 udeležencev in gospoda Partljiča in spoznavamo knjige – njihove vsebine in dogodke, ki so se dogajali v zvezi z nastankom knjige in med nastankom knjige. Gospod Partljič večkrat pripelje na sestanek tudi kakšnega gosta, ki je povezan z zgodbami iz knjig. Tako nas je obiskala pevka, režiser, pisatelj. Gospod Partljič bnam je s

tem odprl okno v svet in prinesel luč v sivino tukajšnjega vsakdana. Veseli in zadovoljni smo, da si je vzел čas za nas in nam posvetil svoje proste trenutke. Hvaležni smo njemu za lepe trenutke in prav tako njegovim gostom za popestritev obiskov. Prav tako se zahvaljujemo pedagoginji, ki je za to skrbela, in upravi zavoda, ki so omogočili izvajanje projekta in nam s tem omogočila pogled v drugačen svet – svet, za katerega večina nima časa in mu posveča premalo pozornosti.

Nihad Bešić

ZPKZ Maribor - proslava ob dnevu državnosti

(http://www.mp.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/7443/)

V Zavodu za prestajanje kazni zapora Maribor je v ponedeljek, 26. junija 2017, v obnovljeni dvorani potekala proslava ob obeležitvi dneva državnosti.

Prireditve je pripravila skupina zaprtih oseb, ki je vključena v projekt "Vključujemo in aktiviramo" ter se tedensko sestaja na srečanjih skupine, pod vodstvom gospoda Toneta Partljiča, kjer pridobivajo besedne, likovne in socialne veščine.

Imenovana skupina je skupaj z dr. Inge Breznik uvodoma zapela himno. Slavnostni nagovor je imel direktor zavoda, gospod Robert Šilc. V nadaljevanju programa so udeleženci proslave (zaprti osebe, zaposleni iz vrst Oddelka za vzgojo in Oddelka za varnost ter zunanji povabljeni gostje) prisluhnili interpretaciji Zdravljice v izvedbi gospoda Rada Pavalca, uglasbeni izvedbi Prešernove Nezakonske matere, ki jo je odpela dr. Inge Breznik in dramskim vložkom v izvedbi skupine zaprtih oseb, skupaj z njihovim mentorjem g. Partljičem.

Pri izvedbi programa proslave je sodeloval mladi bobnar Jakec Krčovnik, sceno je pomagal ustvariti Jure Jurkovič, za osvetlitev in ton je poskrbel Rok Mlaker.

Proslave ob dnevu državnosti se je udeležilo 46 zaprtih oseb, in sicer 41 obsojencev ter 5 pripornikov, ki so napolnili zavodsko dvorano do zadnjega kotička. Proslavo so zaključili v prijetnem vzdušju s pesmijo Dan ljubezni, ki jo je zapela celotna dvorana, skupaj z gostjo dr. Breznik.

ZPKZ Maribor – zaključek projekta »Vključujemo in aktiviramo«

(vir: http://www.mp.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/7496/)

V čast veselega dne kulture je v Zavodu za prestajanje kazni zapora Maribor, v ponedeljek, 4. decembra 2017, potekala sklepna prireditev projekta »Vključujemo in aktiviramo« z naslovom »Ker dobro v srcu mislimo«.

Literarna, glasbena in gledališka prireditev je nastala pod mentorstvom pisatelja in dramatika Toneta Partljiča in mentorja ilustriranja Arjana Pregla ter zaprtih oseb, vključenih v projekt. Skupaj z gostjo dr. muzikologije Inge Breznik in bobnarjem Jako Partličem so pripravili splet hudomušnih življenjskih resnic z glasbenimi vložki. Nastopilo je 6 obsojencev z lastnimi literarnimi prispevki in gledališko predstavo.

Številne zbrane sta nagovorila Robert Šilc, direktor ZPKZ Maribor in Aleš Novak, direktor Javne agencije za knjigo RS, ki sta izpostavila pozitivne smernice projekta ter izrekla pohvalo in zahvalo vsem, ki so sodelovali v projektu.

PROJEKT V LETU 2018

Projekt »Vključujemo in aktiviramo«, kateri poteka vsak ponedeljek in torek v našem zavodu.

Vsak ponedeljek pod okriljem mentorja Orlanda Uršiča spoznavamo literaturo s poznanimi slovenskimi literati, tekstopisci, pisatelji/pisateljicami, pesniki/pesnicami ... Ti znani umetniki nam približajo knjigo na osebni način, hkrati pa spoznavamo unikatno življenjsko pot in njegovo delo. Tako začutimo knjigo na poseben in osebni način, ki nam razširja obzorja pisanja knjig, kot so romani, proza, življenjepisi, poezija, satira itd.

Vsak torek pa poteka delavnica risanja stripov, katera nas popelje v umetnost risanja in izdelave stripov. Vsak posameznik lahko izdela svojo zgodbo in jo naniza v obliki stripa, kateri postane končni izdelek.

Koordinatorke projekta iz Javne agencije za knjigo ga. Zarika in ga. Mojca na obisku pri nas v ZPKZ Maribor; predstavitev lanskoletnega zbornika.

Majice, ki so jih prejeli udeleženci.

Na tokratnem srečanju, 12. 3. 2018, so udeleženci v svoji sredi poleg mentorja pozdravili tudi gosta, pisatelja Ferija Lainščka. Pogovor celotnega srečanja se je dotikal njegove knjige *Češnjev cvet*, ki jo je večina zbranih predhodno prebrala, in je hkrati služila za izhodišče širše razprave o vlogi umetnosti in literature v družbi.

(Orlando Uršič)

Mentor Orlando Uršič in
Feri Lainšček.

Plakat za dogodek Noč knjige, 23. 4. 2018,

pri katerem sodeluje tudi naš zavod: v skupinskih prostorih na oddelkih so bile luči prižgane do polnoči, da so obsojenci lahko brali, zavodska knjižnica je bila na dan Noči knjige odprta ves dan in ne po ustaljenem urniku, tako so imele obsojene osebe možnost izposoje knjig. v sklopu Noči knjige je bilo nekaterim obsojencem (ki sodelujejo v projektu »Vključujemo in aktiviramo«) omogočeno, da se udeležijo literarnega večera oz. predstavitve knjige kolumen "Dno nima dna" Zorana Predina v knjižnici v Murski Soboti.

NOČ KNJIGE V ZPKZ MARIBOR

V ponedeljek, 23. 4. 2018, je bil v zavodu poseben dan. Zavod ZPKZ Maribor je sodeloval v projektu »Noč knjige«, ki je povezan s projektom Vključujemo in aktiviramo, ki ga organizira Javna agencija za knjigo. Obsojencem v našem zavodu smo omogočili obisk zavodske knjižnice izven ustaljenega urnika, prav tako so imeli možnost branja knjig do polnoči v skupnih prostorih na oddelku.

Ob 16h je bilo utečeno »literarno« srečanje pod mentorstvom Orlanda Uršiča. Orlando je v zavodsko sredo pripeljal zanimivega gosta Sama Ruglja, ki je znan kot publicist, založnik pisatelj, in kot sin zelo znanega slovenskega psihoterapevta dr. Janeza Ruglja.

Obsojenci so eno srečanje prej prejeli v branje Rugljevo knjigo Na dolge proge, ki so jo z velikim zanimanjem prebrali in o njej debatirali tudi z avtorjem. Njegovo knjigo so komentirali, med seboj so podelili svoja gledanja, debatirali in avtorju zastavljali različna vprašanja – veliko teh se je nanašalo tudi na njegovega očeta in program, ki ga je »zasnoval« v slovenskem prostoru za ljudi v stiski. Gost je z obsojenci podelil svojo zgodbo: otroka, pisatelja, tekača, sina in očeta. Srečanje z gostom je bilo navdihujoče in je kar prehitro minilo.

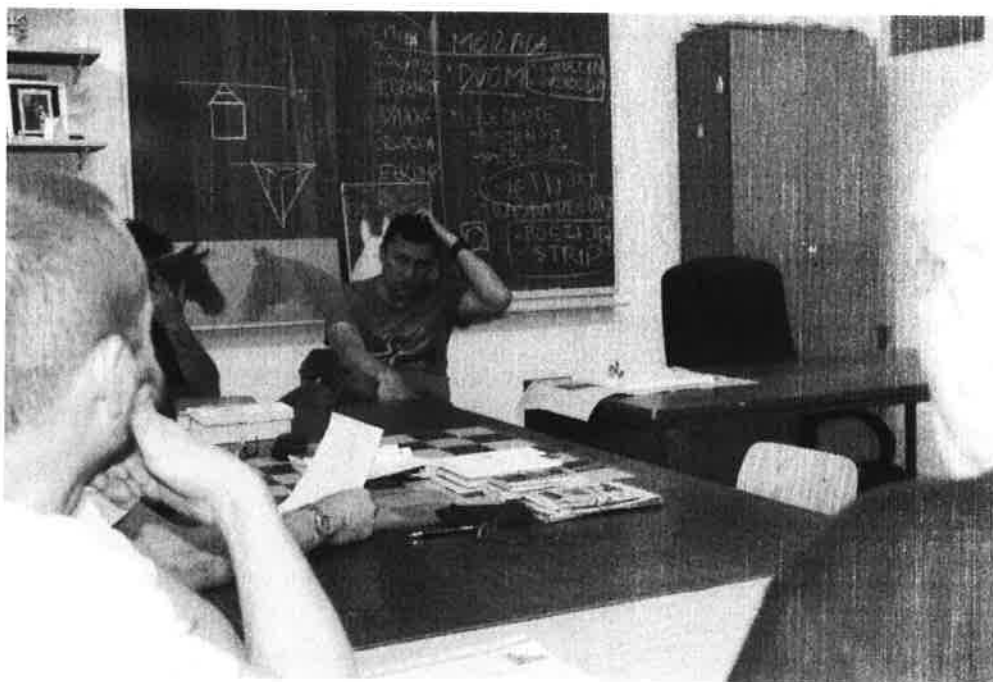

Isti večer pa smo se koordinatorka projekta ViA v ZPKZ Maribor pedagoginja Barbara Ternik, pravosodni policist, operativni vodja Suad Osmanbegović in pet obsojencev odpravili v Mursko Soboto, v knjižnico na čajanko z Zoranom Predinom. Šlo je za predstavitev Predinove knjige z naslovom »Dno nima dna«. Prireditev je bila organizirana v sklopu projekta Noč knjige. Čajanka je potekala v prijetnem vzdušju, kjer smo obiskovalci ob čaju in sladkih dobrotah prisluhnili Orlandu, ki se je kot urednik založbe Litera, kjer je knjiga izšla, pogovarjal z enim najbolj priljubljenim slovenskim kantavtorjem Zoranom Predinom. Pogovor je potekal v sproščenem dialogu, tudi humornem, iz katerega pa je bilo moč razbrati direktnost, jasnost in sporočilnost aktualnih tem današnje družbe, kar je značilnost tudi Predinovih kolumn.

Udeleženci večera smo se imeli lepo in polni vtisov smo se vrnili v svoje sobe v ZPKZ Maribor, kjer smo v mislih zbirali vtise o današnjem celotnem dnevu.

Barbara Ternik, pedagoginja

Suad Osmanbegović, pravosodni policist, operativni vodja

Obsojenčevo doživljanje dogodka v Murski Soboti

Končno je prišel ta večer. Destinacija znana – Murska Sobota. Kakšen dogodek? Koncert? Predstava? S kombijem drvimo v prezgodnji aprilski vročini in se sprašujemo. OK, pustimo se presenetiti! Itak smo veseli, da končno razbijemo te monotone zaporniške zidove. Med vožnjo opazujem prečudovito naravo, brstenje, vso to zelenje, zorane njive. Vsak detajl, ki sem ga nekoč na isti poti prezrl, me je navdušil. »Kje je ta knjižnica?« nas je vodja Suad varno parkiral z novim še dišečim Traficom. Naša gospa Barbara pa z marelo, češ saj bo dež, je napoved taka.

Še vedno v pričakovanju, kaj nas čaka ta večer, vendar v dobri družbi 4-ih restantov čas prehiteva vse prej kot naša dožemanja. Še lep sprehod po Murski Soboti, pijača na vrtu in pri vhodu zagledamo našega Orlanda in Zorana! Zoran Predin: »Čuj, kaj pa te ti tu delaš?!« Nič nam ni bilo jasno. Že se najdemo v Veliki dvorani knjižnice, čakajoči ljudi ob obloženih mizah. Hm, kaj nas vsi tako gledajo? A mi piše kaj na čelu, da sem direkt iz čuze? Ajde, sprosti se butelj, razlog za to je, ker smo vstopili skupaj z Zoranom: 5 bodigardov, gospa Barbara menegerka in vodja obveščevalne gospod Suad sta tudi med nami.

Zoran Predin
DNO NIMA DNA

Prične se predstavitev z gostitelji, direktorico knjižnice in našim Orlandom. Že s pozdravom nas Zoran Predin zvabi, nagovori in nastane tišina v dvorani, nato pa neprestan smeh in smeh. Orlando mu servira zanimiva vprašanja iz Zoranovega privatnega življenja, medijev, košarke in lipka ter se dotakne tudi našega znanega politika. Zraven se še pošali na račun sebe in svoje družine, nato pa Orlando preusmeri pogovor k izidu Zoranove nove knjige. Knjiga je prava komedija, saj nam Zoran prebere en del knjige, v kateri hudomušno opisuje življenje na slovenski način; dotakne se vsakdanjega življenja, alkoholizma in seveda ne more mimo politike, saj je že itak to v našem prostoru vsakdanjost. Skozi način razmišljanja slovenske identitete v knjigi zaobjame alkohol, ljubezen, partnerstvo, človeška leta, politika itd.

Že mine dobra ura in priznam, nasmejal sem se do solz z ostalimi udeleženci vred.

Zoran, velik umetnik, glasbenik, medijska osebnost je ustvaril izjemno knjigo, ob kateri je hladen kot špricar, mi pa polni navdušenja ob njegovi vsebini.

Joža se je že takoj vklopil v prekmursko lepoto nežnejšega spola in že hitro vzpostavil kontakt.

Milanu je padel sladkor in je oprezal za novim krožnikom sladkih dobrot in kako bi prišel do novega – polnega krožnika.

Rado je že v polni debati z Zoranom Predinom, saj se poznata že iz mladosti.

Franc pa že spoznava domačine s Prekmurja, saj ima to v krvi.

Gospa Barbara pa škljoca s fotoaparatom sem ter tja in najbolj jo muči zoomiranje – saj bo, glavno, da so fotografije.

Gospod Suad pa malo tu in tam, vse pod kontrolo, lepo se obnašamo zaporniki, brez skrbi.

Ob zaključku smo se še imeli čast fotografirati z Zoranom Predinom, pokramljati z njim in ostalimi udeleženci. Skoraj že zadnji na dogodku odidemo in smo že na poti nazaj v polni debati o tem dogodku.

Iskreno, če me kdo vpraša, kaj si bom najbolj zapomnil v času bivanja v zaporu, je prvo sigurno: odpust!, drugo pa večer ob Noči knjige z izjemnimi ljudmi.

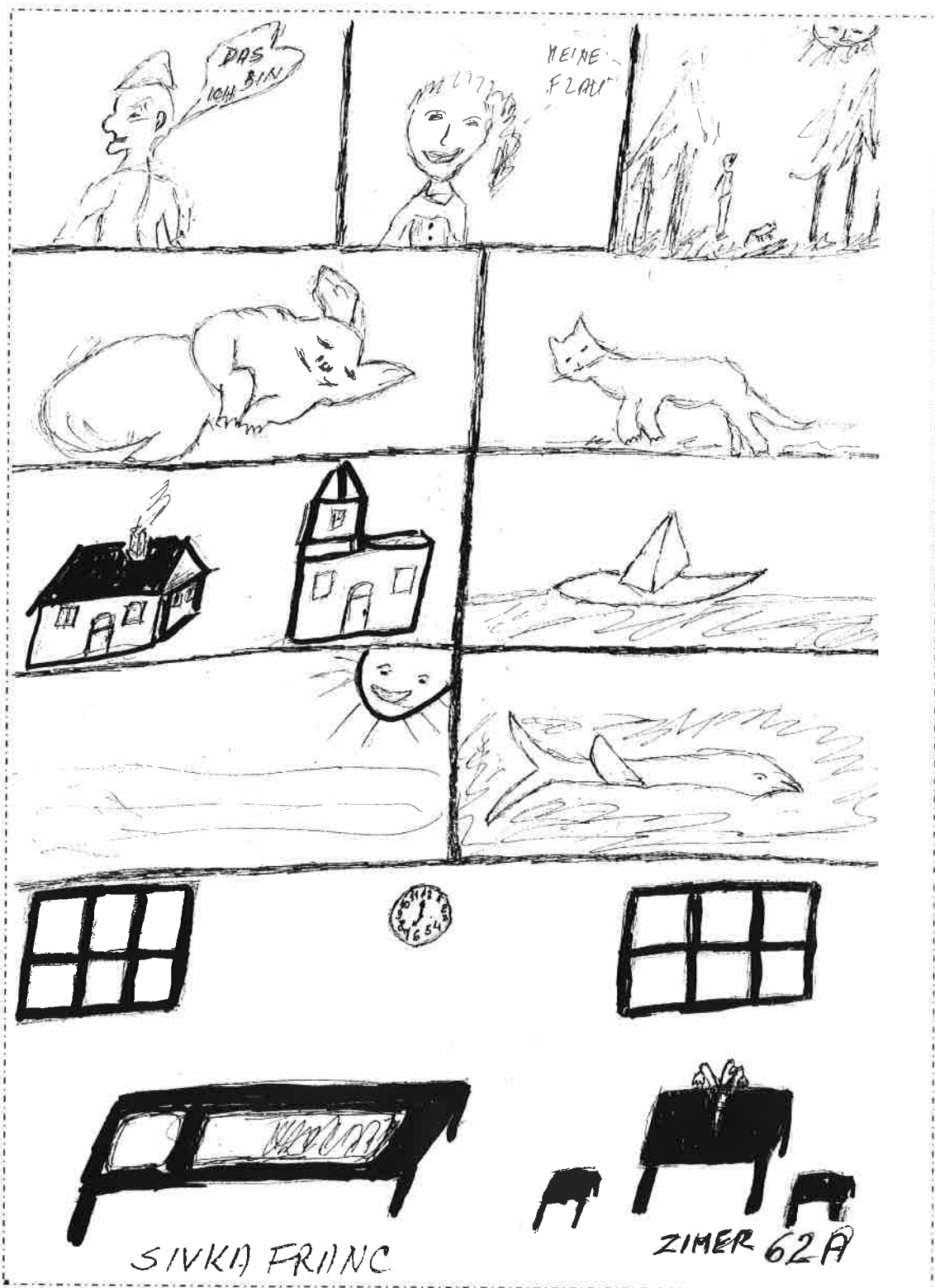
Hvala Orlando, da si nam omogočil ta čustveno nabit večer z obilo pozitivne energije in mislijo, kaj nisem samo restant, ampak tudi človek.

Sem pa prepričan, da zunaj na svobodi ne bi imel oziroma se ne bi udeležil tega dogodka. Knjiga je tukaj med nami edina prijateljica, ljubimka, terapevtka, učiteljica, upanje in svoboda. Prepustimo se ji!

Jože

Udeleženci iz ZPKZ Maribor z mentorjem Orlandom Uršičem in gostom Zoranom Predinom

Sličice med gitrami

Mariborski zapor sem prvič obiskal decembra 2017, ko sem si ogledal proslavo ob zaključku projekta Vključujemo in aktiviramo. Takrat sem ujel na ušesa, da temu, čemur na Kranjskem pravimo *gavtre*, Štajerci rečejo *gitre*. Proslava, ki jo je s svojo skupino ter gosti zasnoval in izvedel Tone Partljič, je bila navdušujoča. Potem sem si lahko ogledal še učilnico in knjižnico – že od seminarja naprej sem bil odločen, da bom njenemu fondu dodal nekaj primerov kvalitetne stripovske literature.

Z stripom smo začeli konec februarja. Ogreli smo se z vpisovanjem novih besedil v prazne besedilne oblačke obstoječih stripovskih strani in prav vsi so uspešno razbrali dinamiko narisane dogajanja in to dopolnili s primernimi, na trenutke prav duhovitimi dialogi. Potem smo se lotili skiciranja enostranske stripovske strani po lastnem scenariju. Le Čoko, ki je bil na delavnici prvič in zadnjič, saj ga je v prihodnjih dneh čakal odpust, je posegel po Murnovi pesmi in jo duhovito nadgradil: če je pesnik nameraval kupiti navadno pipo, bo risar raje odšel po vodno pipo v Amsterdam.

V uri in pol se mi je razbilo nekaj predsodkov. Malo me je bilo strah neobvladljive nediscipline, pa se je takoj izkazalo, da s tem ne bo nikakršnih problemov. Bal sem se, da bom moral poslušati znano jamranje, da »sploh ne znajo risati«, vendar so se risanja lotili z vnemo, zagnanostjo in pogumom. Mislil sem, da se bomo pošteno namučili z iskanjem scenarijev za stripovske zgodbe, pa so po krajšem razmisleku povsem samostojno začeli z risanjem vsak svoje zaključene, smiselne enostranske stripovske pripovedi.

Rado se je odločil upodobiti humoren dogodek iz mladosti, ki se je zgodil le streljaj od zgradbe, kjer smo risali (in se tako navezal na enega od tematskih sklopov, ki so jih obravnavali pri Orlandu), Jože je zasnoval živahen enostranski geg s humornim zaključnim preobratom o zajčku, ki je kradel korenje, Franc je soočil resničnost zaporniške sobe s spomini in fantazijami, Peter je za nekaj podobnega - vendar na bolj šaljiv način - uporabil (baje resnični) lik Rudija, Celi pa je skiciral dogodek iz zaporniškega vsakdana z avtentičnimi dialogi vred. Zanjih dveh zaradi drugih obveznosti žal ni bilo več na delavnico.

Čeprav z znanjem osnov stripovskega jezika ni bilo nikakršnih problemov, sem jim na prihodnjih delavnicah predstavil nekaj likovnih prijemov, ki lahko naredijo dogajanje v zgodbi čitljivejše (smeri gibanja, simbolika pozicioniranja znotraj slikovnega polja, uporaba črnobelega kontrasta). Ugotovili smo tudi, da so sestavni del stripovske strani gitre – mreža, ki deli posamezne sličice med seboj.

Začelo se je delo na »pravih« stripovskih straneh, risanih s flomastri (prek predrisbe s svinčnikom) na trši papir večjega formata. Na drugem srečanju se nam je pridružil Benjamin, ki je potem obiskoval vse

delavnice do konca. Ob naših pogovorih, ki so spremljali risanje, je povsem spontano prišel do spoznanja, da je strip s svojo zgoščenostjo izraza lahko zelo blizu poeziji – dejstvo, ki je žal neznano marsikateremu profesionalnemu kulturnemu delavcu. Na naslednje delavnice sta – na žalost le enkrat - prišla še Aljoša, ki je stripovsko seciral tipično delovno dopoldne v galvani, in Damjan, ki se je za strip zanimal bolj s pozicije bralca.

Kako hitro je čas tekkel! Ne samo, kar se tiče števila srečanj (risarji so izrazili interes, da bi se stripovsko ustvarjanje nadaljevalo), tudi pri vsakem srečanju je ura zaključka prišla prehitro in popolnoma nepričakovano. Tako se je spet pokazalo, kakšna je moč ustvarjanja: medtem ko so med gitre stripovske strani postavljali svoje like, so bili striporisci vsaj z glavo izven drugih, železnih giter.

Vsem udeleženiim se najlepše zahvaljujem.

Jakob Klemenčič, ilustrator, mentor stripovske delavnice

(Besedilo je skrajšana oblika prispevka za prihodnji Zbornik ViA)

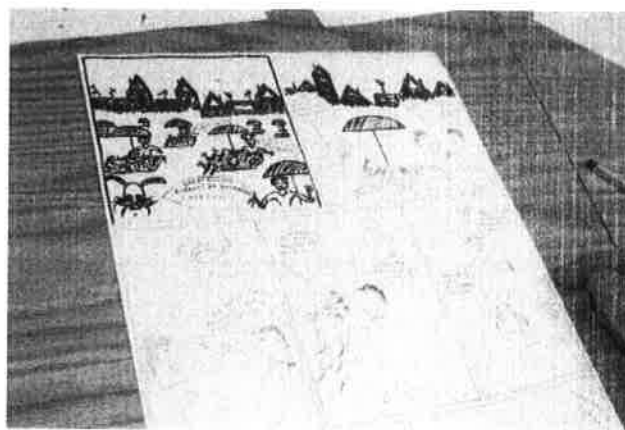
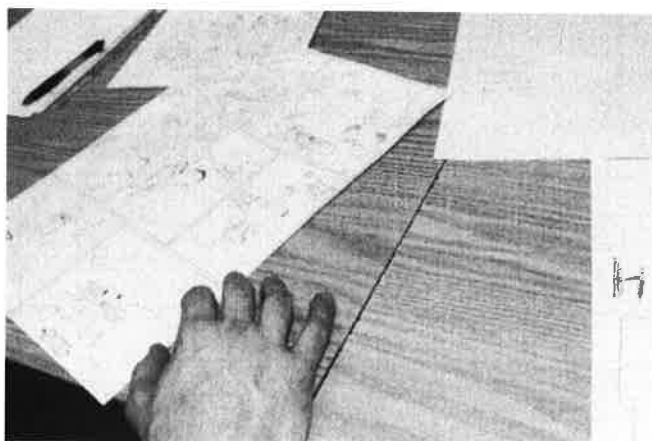
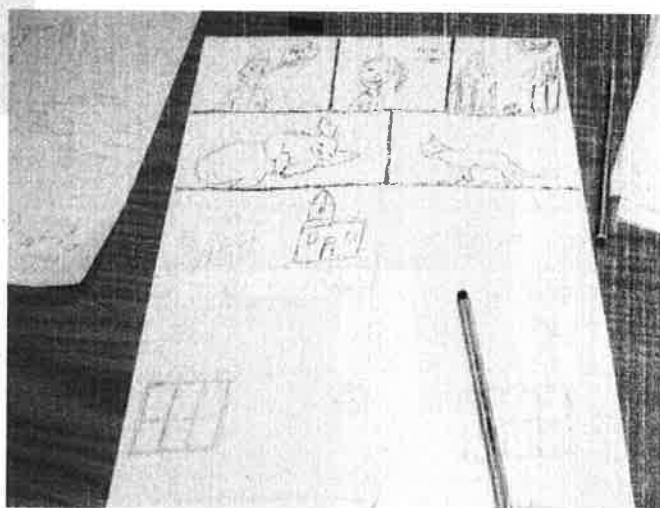
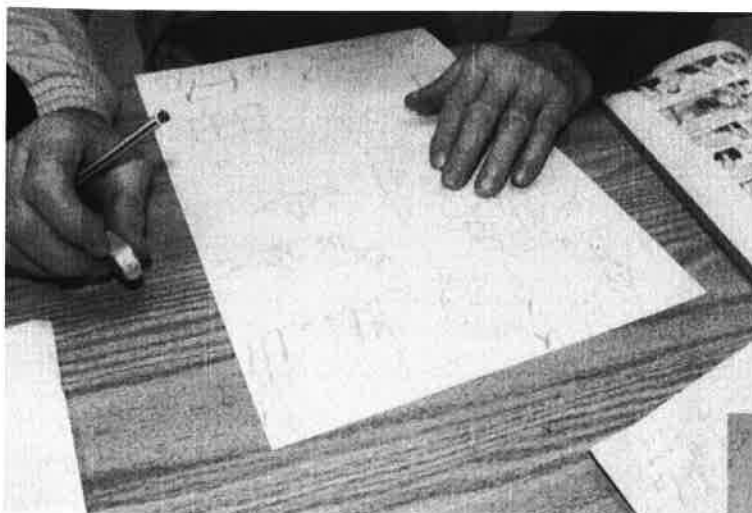

Jakob Klemenčič

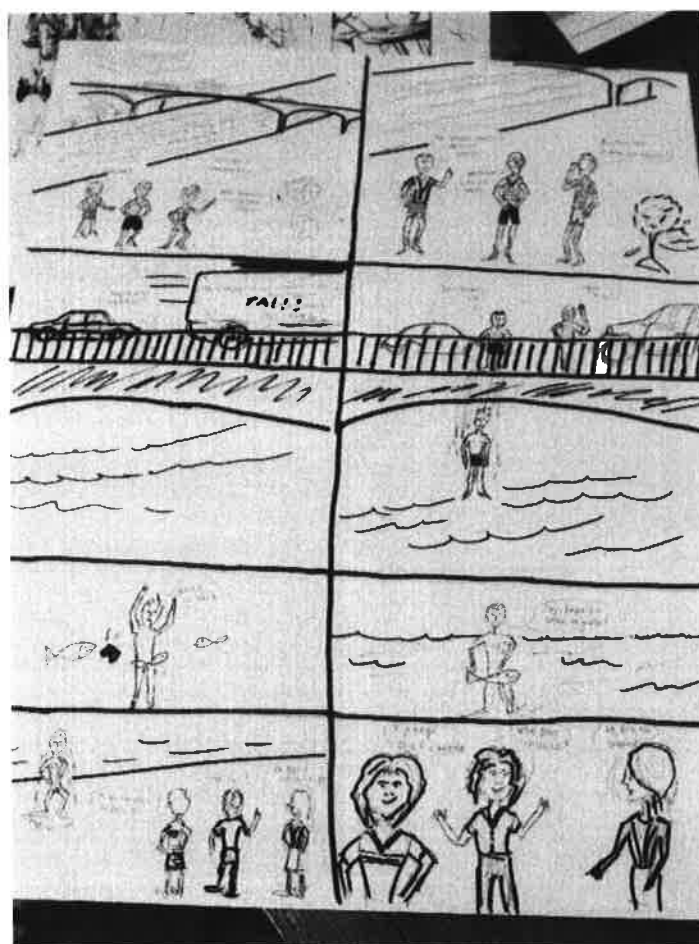
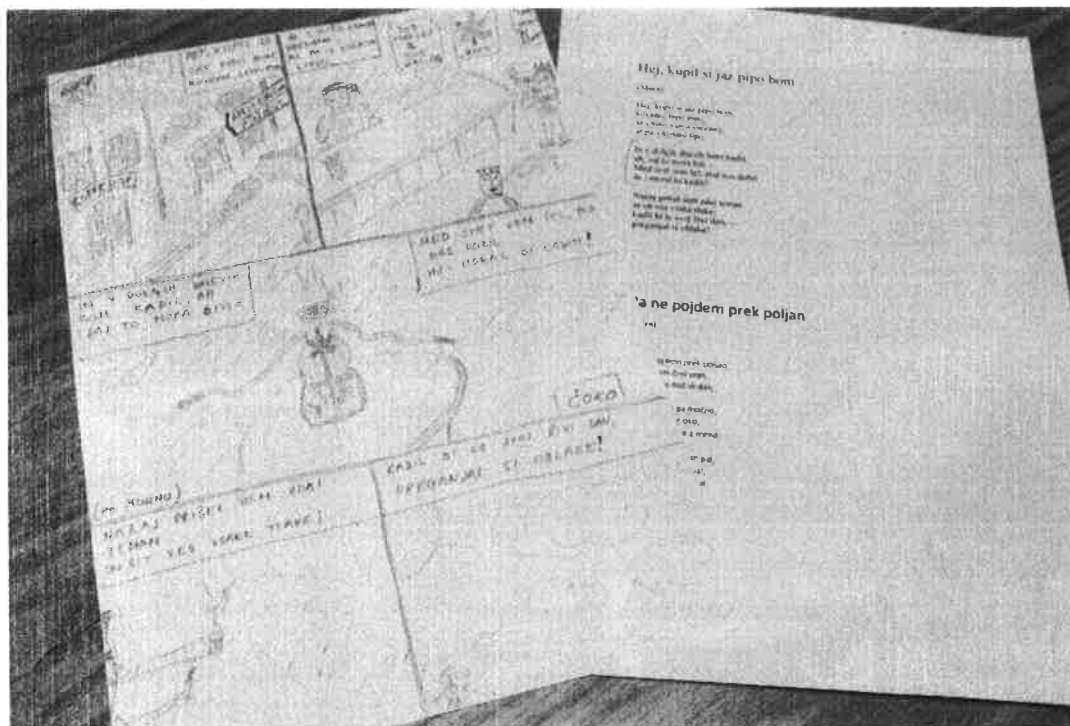

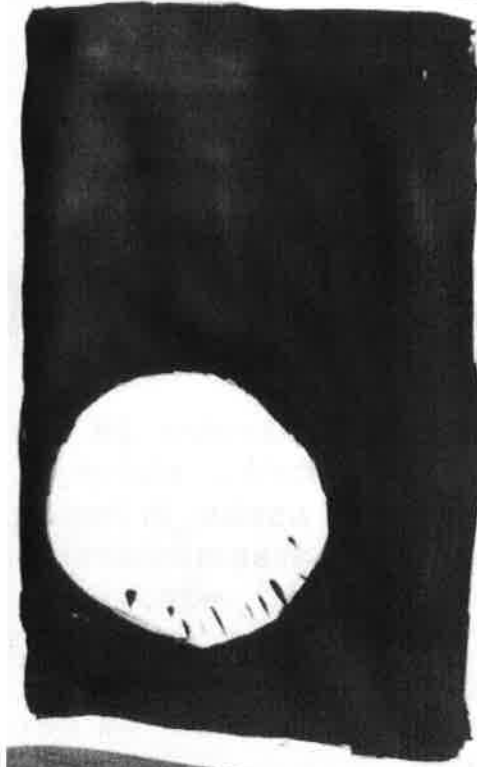
Avtor: Jakob Klemenčič

Nastajanje stripov,
ki jih lahko spremljate skozi cel časopis

Strip, nastal na podlagi Murnove pesmi

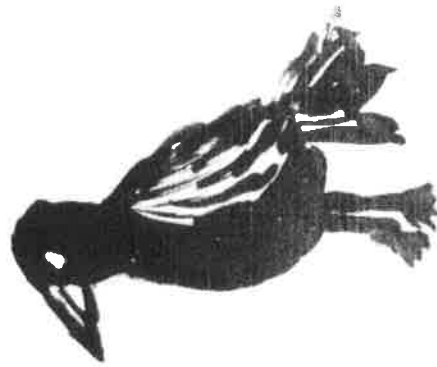

Nekoč, ko luna bo imela moč

Tisot zvezdic bo sijalo v noč

Sede! bo tam na veji črni vran

godca čakal bo nidečo zama

17. 10. 1948
20. 10.